

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Voortgang beleidsprogramma en maatregelen sociaal domein	3386740		30 maart 2022

Geachte heer/mevrouw,

In het voorjaar 2021 heeft u het *Beleidsprogramma sociaal 2021-2025* vastgesteld. Voorafgaand aan en tegelijk met het beleidsprogramma heeft uw gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor 'Innovatie, preventie en versnelling'. Via deze brief informeren wij u over de voortgang van het beleidsprogramma en de innovatievoorstellen, alsmede over het pakket aan maatregelen die u vorig jaar bij de begroting 2022 heeft vastgesteld.

Er is veel werk verzet, maar we zijn niet altijd effectief geweest

Wij zijn tevreden dat wij de dienstverlening aan onze inwoners de afgelopen periode hebben kunnen continueren. Zij hebben zoveel mogelijk de zorg en (inkomens-)ondersteuning gekregen die nodig was. De waardering voor deze dienstverlening was onverminderd hoog.

Ook rond de ontwikkelopgaven, maatregelen en innovatievoorstellen (hierna transformatie genoemd) hebben wij niet stil gezeten. In bijlage I t/m III vindt u een overzicht waarin wij kort de stand van zaken weergeven. Wij moeten echter ook constateren dat wij graag meer hadden willen bereiken. Onze ambities vanuit de transformatie lagen hoger dan wij hebben gerealiseerd. Wij zijn van mening dat de activiteiten binnen het programma nog onvoldoende effectief en in samenhang zijn opgepakt, waardoor de realisatie is achtergebleven.

Oorzaken voor achterblijvende realisatie

De oorzaken voor de achterblijvende realisatie zijn divers. Zo waren er de beperkende coronamaatregelen, waardoor collectieve voorzieningen in de wijk grotendeels gesloten waren, het vrijwilligerswerk stil heeft gelegen en het voor vindplaatswerkers en onze toegang lastig was te oordelen over passende zorg en ondersteuning (in het voorliggend veld).

Daarnaast zijn er ook personele ontwikkelingen van invloed geweest op het programma, zoals het uitvallen van de programmamanager en het vertrek van de concernmanager. Zij hadden een belangrijke rol bij het trekken en faciliteren van het programma. Als gevolg van beide factoren is er in de afgelopen periode veel oog geweest voor de lopende zaken en heeft de focus in mindere mate op de transformatie vanuit het programma gelegen.

Ook de financiële ontwikkelingen hebben veel impact gehad op de wijze waarop het beleidsprogramma sociaal is aangestuurd. Na het vaststellen van het beleidsprogramma werd in het voorjaar 2021 de omvang van de financiële opgave binnen het sociale domein duidelijk. Een aanvullend pakket aan maatregelen voor 2022 was nodig om de tekorten bij jeugdhulp en Wmo terug te dringen en de zorg en ondersteuning betaalbaar te houden. De financiële druk en de getroffen maatregelen hebben impact op de transformatie en waren niet altijd in lijn met elkaar.

Naast corona en de personele en financiële ontwikkelingen heeft ook het grote aantal projecten die voortvloeien uit de transformatie een effectieve uitvoering bemoeilijkt. Deze projecten waren

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

onvoldoende uitgelijnd op de ambities. Daarnaast kennen ze allemaal een eigen dynamiek in termen van besluitvorming en verantwoording. Dit maakt het geheel ondoorzichtig en leidt tot verminderde focus. Daarbij komt verder dat het gehele beleidsprogramma in de praktijk veel extra coördinatie en communicatie vraagt.

Wij zijn tot de conclusie gekomen dat het efficiënter en effectiever moet.

Naar een effectiever en efficiënter uitvoeringsplan

Het voorgaande vraagt om herpositionering van het geheel aan opgaven, maatregelen en innovatievoorstellen. Wij gaan de komende weken benutten om het gehele stelsel aan projecten in lijn te brengen met de doelstellingen vanuit de vijf opgaven van het beleidsprogramma sociaal en op de financiële taakstelling om een structureel meerjarentekort op te vangen. Wij gaan na welke projecten/activiteiten het meest bijdragen aan de ontwikkel- en financiële doelstellingen van het programma. Overlap tussen programma-activiteiten elimineren wij. Daarmee reduceren wij het aantal projecten en brengen we focus aan.

Wij identificeren en concretiseren de strategische en tactische vraagstukken waar wij de komende periode voor komen te staan. Daarbij houden wij rekening met de regionale en landelijke ontwikkelingen die wij zien (zie bijlage IV). Wij dragen mogelijke oplossingsrichtingen aan en geven deze mee ten behoeve van de Zomerbrief.

De strategische en tactische keuzes lijnen wij uit en toetsen de hieruit voortkomende programma-activiteiten op (bestaande en nieuwe) bestuurlijke kaders en op hun haalbaarheid. Dit verwerken wij in een geactualiseerd voorstel, dat wij na de zomer aan de raad voorleggen. Onderdeel van het voorstel is de hereiking van het totale pakket uit bijlage 1, 2, 3 en een aanvullend maatregelenpakket waarmee we de financiële houdbaarheid van het sociaal domein op de langere termijn willen borgen.

Financieel perspectief

Het structurele beeld (een fors tekort op het gebied van Wmo en Jeugdzorg) dat wij bij de Kadernota voorzagen wordt bij de jaarrekening bevestigd. Daarmee blijft de noodzaak voor de ontwikkelopgaven en het maatregelenpakket onverminderd overeind. Zoals hiervoor is aangegeven hebben we vertragingen op het realiseren van de maatregelen 2022 maar blijven we ons keihard inzetten om zoveel mogelijk te behalen. Bij de Zomerbrief 2022 hebben wij nieuwe prognoses beschikbaar en informeren wij u daarover.

Begin dit jaar hebben wij u met een raadsvoorstel geïnformeerd over de budgetoverheveling. Bestedingen zijn op een aantal onderdelen achtergebleven doordat het een turbulent jaar is geweest. De budgetten zijn nu echter hard nodig om de broodnodige herstructurering van het programma vorm te geven, het veranderproces te borgen in de organisatie en verder invulling te geven aan de ontwikkelopgaven en daarmee de transformatie. Het gaat hierbij om budgetten voor de projecten 'Innovatie, preventie en versnelling' (€ 413.360) en die voor de ontwikkelopgaven van het beleidsprogramma sociaal domein (€ 493.861). Daarnaast is er geld overgeheveld vanuit de coronamiddelen sociaal domein maartcirculaire 2021 (€ 733.989). Onderdeel van het geactualiseerde voorstel zal ook een reëel bestedingsplan van de overgehevelde middelen zijn.

Tot slot

Wij gaan de komende periode met uw raad in gesprek over de voortgang van het programma en de bijstellingen die de komende periode binnen het programma gaan plaatsvinden. Indien aan de orde zullen we uw raad ook voorstellen ter besluitvorming voorleggen.

Wij veronderstellen u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Bladnummer

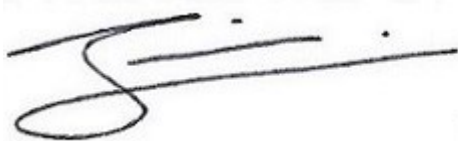
3

Zaaknummer Uw kenmerk

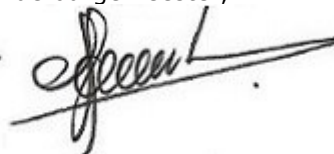
3386740

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Bijlage: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

BIJLAGE I Voortgang opgaven beleidsprogramma

	Opgave	Stand van zaken
1	Integrale toegang en regie	<p>Wij zijn op dit moment bezig met de doorontwikkeling van het zorgloket en stemmen daarover af met het Klanten contact centrum (KCC), waar de telefonische vragen van de uitvoeringsorganisatie Werk en inkomen binnenkomen. Wij willen uiteindelijk alle telefonische en digitale toegang op één plek binnen te laten komen. Hierdoor kunnen wij meer tijd en capaciteit inzetten bij de verschillende Wijkhuizen van Wijkkracht (zie opgave 3). Om zo de kennis en vaardigheden van onze medewerkers (van het zorgloket en de uitvoeringsorganisatie) efficiënter in te zetten en de inwoners persoonlijker te kunnen helpen.</p> <p>Wij zijn gestart met het opstellen van een leidraad voor professionals om de brede vraagverheldering eenduidig vorm te kunnen geven. Professionals hebben met elkaar gekeken naar de verschillende domeinen waarop vraagverheldering nodig is¹, de interpretatie daarvan en de manier van uitvragen op de diverse leefgebieden. Het gebruik van de leidraad zal betrokken worden bij verder uitvoering van deze opgave.</p> <p>Wij zijn daarnaast bezig met een verkenning naar de doorbraakmethode en dan specifiek naar de samenhang met wat wij nu al doen en naar potentiële doelgroepen. Op basis daarvan zullen wij keuzes maken ten aanzien van de inrichting ervan in Hengelo (inhoudelijk en organisatorisch) en kunnen wij beter inschatten wat het besparingspotentieel is.</p>
2	Preventie en vroegsignalering	<p>Wij hebben voorbereidingen getroffen voor het samenstellen van een preventieteam jeugd. Een team met vindplaatswerkers (de Schoolzorg-ondersteuners, Praktijk ondersteuners bij de huisartsen en de Sociaal activeringsmakelaar) dat intensief gaat samenwerken met het team Jeugd & Gezin.</p> <p>Daarnaast hebben wij verder uitvoering gegeven aan het Actieplan preventie jeugd en zijn wij aan het kijken hoe deze te verbreden naar Wmo en participatie om er een integraal en meer samenhangend plan van te maken. Daarbij is het wenselijk de gezamenlijke preventie-activiteiten beter in beeld te brengen en uit te dragen naar onze inwoners en partners de stad. Want er is heel veel in Hengelo, maar lang niet altijd bekend.</p> <p>Ook hebben wij met partners zoals Menzis en Welbions extra ingezet op vroegsignalering van schulden door mensen in een vroeger stadium, met beginnende schulden, actief te benaderen. Dit geeft enerzijds een grotere druk op Budgetalert, maar de dienstverlening kan sneller vanwege de minder zware schuldenlast. Tevens zal andere hulpverlening beter lopen als blijkt dat er op financieel vlak meer rust komt in een gezin.</p>
3	Toekomstbestendige voorzieningen en	<p>In 2021 zijn de benodigde stappen gezet om op drie plekken in de stad hoofdlocaties (Wijkhuizen) te realiseren: Kulturhus Hasselo, de Klokstee en 't Weidedorp. Met daarnaast kleinschalige kuierlocaties. In het Kulturhus is in het najaar 2021 de eerste vernieuwde aanpak voor ontmoeten en dagbesteding van start gegaan. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de locaties Weidedorp en de Klokstee zodat deze op korte termijn open kunnen voor de inwoners van Hengelo.</p> <p>Verder hebben wij een brede analyse uitgevoerd op de sociale voorzieningen, met als belangrijke vraag: welke zorg en ondersteuning kunnen wij uit het Twents Model halen en lokaal vormgeven en contracteren (met minder aanbieders en ander type indicaties). Dit doen wij integraal vanuit Wmo, jeugd en participatie en samen met onze partners, zowel voorveld als specialistisch. Met deze partners hebben wij ook een eerste verkenning gedaan naar zakelijk partnerschap, met als kern: gezamenlijkheid tussen gemeente en aanbieders, waarbij je onderscheid maakt in (aantal) aanbieders.</p> <p>Op basis van de analyse/verkenning en de ervaringen die wij opdoen in (lopende) pilots zullen wij nieuwe keuzes maken ten aanzien van financiering, inkoop en aanbesteding (lokaal dan wel regionaal). Pilots die al in gang zijn gezet, zijn Zorgintensief, preventieteam Jeugd, BSO+ en Voorliggend versterken (Wijkkracht).</p> <p>Wij zijn op dit moment bezig met het uitwerken van welke onderdelen nog meer lokaal vormgegeven kunnen worden, binnen de experimenteerruimte van wat regionaal is ingekocht aan zorg en ondersteuning. Wij denken daarbij aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blijf in beeld: waakvlam/vinger aan de pols voor multi-probleemgezinnen
4	zakelijk partnerschap	

¹ Huisvesting, gezinssamenstelling, financiën (inkomen), gezondheid, netwerk, dag invulling, betrokken instanties/hulpverlening, veiligheid, toekomst, overige.

- Sociale activering voor mensen die tussen klassieke dagbesteding en betaalde arbeid vallen (voor jongeren die baat hebben bij ontmoeting)
- Ondersteuning aan kwetsbare jongeren van 16-27 (vanuit 3D-bril)
- Ondersteuning bij echtscheiding (vanuit 3D-bril)
- Enkelvoudige kortdurende ondersteuning, voor wie de wachttijd voor een maatwerkvoorziening nu onevenredig lang is.

Ook zijn wij bezig met een data-analyse om te onderzoeken hoe groot de groepen zijn en dus ook hoeveel impact wij hiermee potentieel hebben. Mede op basis daarvan kunnen wij beslissen met welke onderdelen en partners wij verder willen en welk financierings- en inkoopmodel daarbij past. De ontwikkeling van basisondersteuning kent naast de inhoud nog een fundamentele vraag, namelijk in welk tempo wordt de basisondersteuning ontwikkeld. Het is belangrijk om te realiseren dat een ander bekostigingsmodel een hele andere manier van werken is. Het is niet alleen een kwestie van anders contracteren. Het gaat ook over anders samenwerken. Dit vraagt om consistentie in leidende principes (lokaal en regionaal), inhoudelijke uitgangspunten, randvoorwaarden, sturingsfilosofie (zakelijk partnerschap). Wij denken dat het goed is om te kiezen voor een stapsgewijs ontwikkeltraject gezien de complexiteit van de ontwikkelopgaven. Deze keuze wordt mede ingegeven doordat uit onderzoek blijkt dat gemeenten die koersvast zijn en stap voor stap leren en bijsturen, de kosten beter beheersen en betere kwaliteit realiseren, dan gemeenten die ineens overstappen op een ander financieringsmodel.²

5 Zicht en sturing op sociaal domein

Wij hebben de afgelopen jaren gewerkt aan dashboards voor Wmo en Jeugd die real-time te volgen zijn. In de dashboards zijn ook indicatoren opgenomen om het maatregelenpakket te monitoren. Vanaf januari dit jaar zijn de dashboards 'live'. Wij hebben uw gemeenteraad begin dit jaar over de dashboards geïnformeerd via een politieke markt. Met de data uit het dashboard is het mogelijk om de ontwikkelingen te monitoren en de informatie hieruit niet alleen te gebruiken voor sturing, maar ook om te leren, te interveniëren en te innoveren.

Daarnaast hebben wij de planning voor de voorbereiding en afronding van de verschillende P&C producten uitgewerkt, met aandacht voor de Jaarplannen, de Maraps en de Voortgangsrapportages over het maatregelenpakket. En is het neerzetten van het strategisch programmamanagement nog volop in ontwikkeling.

² Golfbewegingen en voortdurende dynamiek, Niels Uenk, Sociaal bestek, december 2020.

BIJLAGE II Voortgang projecten Innovatie, preventie en versnelling

	Project	Stand van zaken
1	Sport & bewegen als middel in gezondheidsbeleid	Dit budget is besteed en lijnen zijn uitgezet om meer specifieke kwetsbare doelgroepen te kunnen bedienen. Dat wil zeggen website is aangepast, een campagne is gestart en medewerkers zijn getraind. We gaan monitoren wat dit 'oplevert', zowel kwantitatief (deelname, verkoop, verhuur) als kwalitatief (bekendheid, tevredenheid en vindbaarheid).
2	Kanteling van dienstverlening sociale zaken	Kunnen wij cliënten die een uitkering bij ons aanvragen klantvriendelijker en efficiënter helpen? Vanuit die vraag is de uitvoeringsorganisatie Werk en inkomen samen met de Cliëntenraad Minima en Wmo aan de slag gegaan met het doorlichten en automatiseren van werkprocessen, om daarmee tijd vrij te maken voor het uiteindelijke doel: activering, participatie en re-integratie. De komende maanden implementeren wij, net als Borne en Haaksbergen, de nieuwe werkprocessen.
6	Toekomstplannen jongvolwassenen	Wij zijn in 2028 met partners en jongeren gestart om te kijken of we elke Hengelose jongvolwassene (tussen de 16,5 en 23 jaar) die in de jeugdhulpverlening in verblijf zit, een toekomstplan te bieden. Na een eerste fase van verkenning, is de pilot in 2020 verlengd, verbreed en verdiept. In 2021 hebben wij deze fase geëvalueerd en met een groot deel van de partners afgesproken de werkwijze structureel te implementeren in ieders werkwijze.
8	Preventievisie jeugd	Onze preventievisie <i>Een nieuwe focus op preventie in het sociaal domein Hengelo</i> (2019) is voor jeugd vertaald naar een Actieplan Preventie Jeugd, een leer- en verandertraject van drie jaar (2020, 2021 en 2022). Wij hebben nu vijf zelfsturende, structurele jeugdtafels waarin jeugdhulpprofessionals (in voorveld en bij zorgaanbieders) samenwerken. Daarnaast hebben wij de inzet van Praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen, Schoolzorgondersteuners en Sociaal activeringsmakelaar bestendigd. Zie ook opgave 2 (in bijlage I). Daarbij blijven wij steeds (kritisch) kijken naar een samenhangend preventieprogramma met activiteiten en ondersteuningsmogelijkheden die aansluiten bij de behoefte van ouders en jeugdigen.
10	Investeren in de uitvoering/ sturen via de toegang	Vanaf het begin heeft dit project last gehad van de Coronamaatregelen en van de arbeidsmarktproblematiek waarbij het lastig is extra tijdelijk personeel te krijgen. Met het vaststellen van het beleidsprogramma is dit project opgegaan in opgave 1, waarvoor wij extra geld hebben vrijgemaakt om hierop meerjarig te investeren (zie format 15).
11	Betere doorverwijzing door GI's	Wij zijn dit project gestart met als doel te komen tot één doorlopend cliëntproces met externe partners in de jeugdhulp, van het vrijwillig kader naar het gedwongen kader en vice versa. Waarbij wij succesvol hebben ingezet op een ketenmonitor (onderdeel van de Twentsmonitor sociaal domein) en het doorontwikkelen van de jeugdbeschermingstafels (onze lokale werkwijze is regionaal overgenomen). Omdat de afstemming met de gecertificeerde instellingen over de inzet van zorg en ondersteuning (voorliggend dan wel vanuit een maatwerkvoorziening) aandacht blijft vragen, hebben wij dit inmiddels structureel binnen onze taken opgenomen.
12	Zakelijk partnerschap	Wij hebben in 2021 een aantal risicoanalyses uit laten voeren die ons geholpen hebben bij ons contract- en risicomanagement. Om de partners en onszelf (nog) meer bewust te maken van de financiële opgave die wij hebben en fraudebestrijding (nog) meer handen en voeten te geven. Wij zijn dermate enthousiast over de informatie uit deze analyses, dat wij hieraan een vervolg geven. Het helpt ons in het maken van nieuwe afspraken met onze partners, lokaal dan wel regionaal. Wij koppelen dit aan opgave 4 van het beleidsprogramma (format 16).
13	Hengelo, een stad om trots op te zijn	Met dit project waren wij voortvarend gestart toen Corona kwam. ROC studenten hadden al mooie ontwerpen voor een campagne gemaakt,

		<p>maar de sluiting van het MBO maakte dat de uitvoering ervan twee jaar achter elkaar niet is doorgegaan. Doordat de studenten inmiddels twee jaar verder zijn met hun studie, past een vervolg niet meer in het curriculum. Hieraan wordt dus geen vervolg gegeven.</p>
14	Extra evaluatie geboden zorg	<p>De vraag was of met een extra evaluatiemoment (steekproefsgewijs uitgevoerd) bij de Wmo eerder kon worden ingeschat of doelen gehaald zijn en eerder zicht gaf op de kwaliteit van de aanbieder. Wij hebben na het uitvoeren van de extra evaluatiemomenten vastgesteld dat het uitvoeren van een extra evaluatie bij huishoudelijke ondersteuning en individuele begeleiding niet de verwachte meerwaarde heeft, waardoor wij onvoldoende aanleiding zagen om structureel een extra evaluatiemoment in te voeren (bovenop de bestaande momenten bij herindicatie). Wij hebben u hierover geïnformeerd in december 2020 en maart 2021.</p>
15	Vormgeven integrale toegang en regie	Zie opgave 1 in bijlage I.
16	Realiseren toekomstbestendige voorzieningen en zakelijke partnerschap	Zie opgave 3 en 4 in bijlage I.
17	Krijgen van zicht en sturing op het sociaal domein	Zie opgave 5 in bijlage I.

BIJLAGE III Voortgang maatregelenpakket

	Maatregel	Stand van zaken
1	Maxkader Wmo	Per 1 januari 2022 voeren wij dit uit. Wij zien nu al dat het aandeel indicaties voor groepsbegeleiding en individuele begeleiding boven het max kader licht aan het dalen is. Het financieel effect hiervan zal in de loop van het jaar duidelijk worden, waarmee het nu nog te vroeg is om te oordelen of wij de taakstelling halen.
2	Doorstroom naar de Wlz	Wij willen niet permanent optreden als vervanger van de Wet langdurige zorg (Wlz) en gaan daarom actief cliënten/inwoners benaderen die in aanmerking komen voor een Wlz-indicatie (aanname maatregel: gaat om 20 tot 30 inwoners). Wij maken op dit moment inzichtelijk hoeveel cliënten sinds 1 januari 2022 vanuit de Wmo zijn uitgestroomd naar de Wlz, waarna dit aantal kan worden afgezet tegen de aantallen in voorgaande jaren. Vervolgens analyseren wij tot welke besparingen dit heeft geleid. Wij betrekken bij deze maatregel de motie 'In gesprek met de Wlz', die uw gemeenteraad heeft aangenomen in november 2021. In de uitvoering bestaat dit contact al. Dit zullen wij formaliseren en eind 2022 evalueren.
3	Brede vraagverheldering	Zie opgave 1 in bijlage I.
4	Toepassen doorbraakmethode	Zie opgave 1 in bijlage I.
5	Lobby afschaffen abonnementstarief	In de aanloop naar het opstellen van het landelijke coalitieakkoord is hebben wij hierop samen met de G40 en VNG actief ingezet. Dit heeft wel geleid tot aandacht voor het probleem, maar helaas nog niet tot een concrete afschaffing ervan of tot een andere oplossing waarmee wij (financieel) geholpen zijn. Dus gaan wij hiermee onverminderd door. De verwachting is echter dat een wetswijziging zomaar nog drie jaar op zich laat wachten en er een fors bedrag uit de uitkering zal worden gehaald. Het (op tijd) behalen van de beoogde bezuiniging lijkt daarmee niet reëel.
6	Versterken preventieteam	Zie opgave 2 in bijlage I.
7	Vroegsignalering schuldhelpverlening	Dit project loopt inmiddels. Doordat deelname door de cliënt vrijwillig is, is de exacte impact nu nog niet te berekenen.
8	Lagere vervoerskosten/ meer voorzieningen in wijk	Dit is een effect van de initiatieven die wij in het kader van opgave 3 aan het oppakken zijn. Wanneer wij inwoners voorliggend in hun wijk ondersteuning kunnen aanbieden, bespaart dit vervoerskosten.

BIJLAGE IV: Regionale en landelijke ontwikkelingen

Regionale ontwikkelingen

In januari jl. heeft u de *Regiovisie Jeugdhulp Twente* vastgesteld. Ook de overige 13 gemeenteraden hebben dit inmiddels gedaan, zoals u twee weken geleden in het voortgangsbericht hebt kunnen lezen. De leidende principes uit de regiovisie en de uitwerking ervan in de Samenwerkingsagenda zijn ondersteunend aan de lokale ontwikkelingen en onze ontwikkelopgaven. Vanuit de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) wordt op dit moment gewerkt aan de Samenwerkingsagenda, waaraan wij actief deelnemen (ambtelijk en bestuurlijk), om ervoor te zorgen dat de agenda in lijn blijft met wat wij lokaal willen.

Neemt niet weg dat wij op onderdelen al concreet actie ondernemen. Zo hebben wij voor het leidende principe 'In Twente werken wij zonder wachtlijsten' een plan van aanpak opgesteld om hieraan de komende drie jaren uitvoering te geven. Een van de principes waarvan uw gemeenteraad ook heeft aangegeven dit belangrijk te vinden.

En omdat de uitwerking van ontwikkelopgave 3 en 4 ons leert dat het lokaal organiseren en inkopen van zorg en ondersteuning meer tijd kost, zijn wij akkoord gegaan met het verlengen van (de meeste) regionale overeenkomsten met zorgaanbieders per 1 januari 2023, voor de duur van twee jaar. Dit zorgt voor zorgcontinuïteit voor onze inwoners. Daarbij is het wel zo dat wij de overeenkomsten van zorgaanbieders die gedurende een langere periode geen cliënten van de Twentse gemeenten in zorg hebben gehad niet verlengen en de tussentijdse toetreding per 2023 opschorten. Om zo het aantal aanbieders alvast iets in te perken. De raamovereenkomsten bieden ons echter volop de gelegenheid lokaal te piloten met Wmo-ondersteuning en ambulante jeugdhulp, waarbij wij de regionale overeenkomsten altijd nog achter de hand hebben. Tegelijkertijd hebben wij regionaal ook opdracht gegeven voor het opstellen en ontwikkelen van een inhoudelijke inkoop agenda/strategie voor jeugdhulp voor overeenkomsten na 1 januari 2025. Het gaat dan om de specialistische jeugdhulp die wij grotendeels ook verplicht regionaal moeten organiseren. De Wmo-ondersteuning en ambulante jeugdhulp is daar vooralsnog buiten gelaten, omdat wij dit dus graag meer lokaal, voorliggend en in samenhang met participatie willen organiseren.

Regionale samenwerking is ook op het gebied van werk en inkomen van groot belang: scholing en werkgelegenheid houden immers niet op bij de gemeentegrens. Wij blijven investeren in een goed werkende keten van werk en inkomen en een doorlopende participatielijns van dagbesteding tot regulier werk, zowel lokaal als regionaal. Wij kijken hierbij nadrukkelijk naar de principes van Simpel Switchen in de keten en trekken nauw op met ketenpartners als UWV, SWB, ROC's en de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio.

Landelijke ontwikkelingen

Voor wat betreft de landelijke ontwikkelingen speelt het volgende. Het Kabinet Rutte 4 heeft in december een coalitieakkoord gepresenteerd waarin een aantal ontwikkelingen staat beschreven die de komende regeerperiode gaan spelen. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- Er wordt € 500 miljoen per jaar uitgetrokken voor het hervormen van de arbeidsmarkt, re-integratie en het aanpakken van armoede en schulden;
- Het abonnementstarief in de Wmo gaat op de schop;
- Er wordt meer ingezet op beschut werk;
- Er wordt € 1 miljard uitgetrokken om kansengelijkheid te bestrijden;
- Door de hervormingsagenda Jeugd moet er een besparing van € 500 miljoen bereikt worden;
- De verdeling van het gemeentefonds gaat op de schop.

Deze ontwikkelingen gaan de opgaven in het programma beïnvloeden en hebben een financieel effect op de gemeentebegroting. Het SCP signaleert daarnaast de volgende uitdagingen voor de nieuwe gemeentebesturen op het sociaal domein:

- Het sociaal domein zal de komende jaren veel aandacht blijven vragen van gemeenten. De ondersteuning in het sociaal domein beïnvloedt het dagelijks leven van veel mensen in kwetsbare posities en raakt aan sociale grondrechten;
- Gemeenten zullen prioriteiten moeten stellen en een visie moeten ontwikkelen op fundamentele vragen over bijvoorbeeld de zorgzame samenleving, de menselijke maat en de (kostbare) ondersteuning aan de meest kwetsbare groepen;
- Opgaven voor gemeenten liggen onder meer in het beter bereiken van de mensen in de meest kwetsbare posities en integraal werken in tijden van financiële krapte;
- Maatschappelijke ontwikkelingen, met name demografische ontwikkelingen, zullen leiden tot een groter beroep op ondersteuning. Ook de gevolgen van corona zullen merkbaar zijn in het sociaal domein. Gemeenten zullen hierop een antwoord moeten formuleren;
- Regio's, gemeenten en wijken verschillen op tal van terreinen. Gemeenten moeten de ruimte krijgen én nemen om binnen de landelijke kaders hun beleid aan te passen aan de lokale situatie;
- Het gemeentelijke beleid zou de behoeften van de burger centraal moeten stellen;
- Gemeenten en het rijk dienen goed in gesprek te blijven over de financiële en beleidsmatige kaders waarbinnen gemeenten moeten opereren. Ook moet helder zijn wie de komende jaren waarvoor verantwoordelijk is.

Wij volgen en anticiperen op deze ontwikkelingen en passen ons beleid en het beleidsprogramma sociaal indien nodig aan en komen daar bij uw raad op terug via de reguliere P&C-cyclus.